

Nagroda Jerzmanowskich dla księdza profesora Michała Hellera

2022-12-14

Ksiądz profesor Michał Heller został laureatem Nagrody Polskiej Akademii Umiejętności im. Erazma i Anny Jerzmanowskich na 2022 rok. Uroczystość wręczenia wyróżnienia odbyła się 12 grudnia w Zamku Królewskim na Wawelu. Partnerami wydarzenia było Miasto Kraków i Województwo Małopolskie.

Ksiądz profesor Michał Heller, to światowej sławy uczyony, filozof, kosmolog, fizyk teoretyczny i teolog. Aktywnie angażuje się w działania edukacyjne i wspierające naukowy rozwój oraz wymianę wiedzy. Rada Polskiej Akademii Umiejętności przyznała nagrodę Michałowi Hellerowi za "doniosłe badania nad filozofią nauki, w tym szczególnie nad niezwykle ważnym problemem matematyczności świata, odkrytej przez Pitagorasa i potwierdzonej przez współczesną naukę. Próby zrozumienia tej zadziwiającej własności Kosmosu były i pozostają aż do naszych czasów ważnym tematem rozważań najwybitniejszych myślicieli". Ponadto rada zwróciła uwagę na działalność społeczną profesora Hellera, podając za przykład utworzenie w 2008 roku Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Centrum łączący humanistów z przedstawicielami nauk empirycznych i sprzyja badaniom interdyscyplinarnym. Ksiądz profesor Michał Heller jest członkiem zwyczajnym Papieskiej Akademii Nauk i wielu towarzystw naukowych, w tym m.in. Obserwatorium Watykańskiego w Castel Gandolfo, Polskiej Akademii Umiejętności, Polskiego Towarzystwa Astronomicznego, Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Odznaczony został m.in. Orderem Orła Białego i Krzyżem Komandorskim Odrodzenia Polski.

Nagroda im. Erazma i Anny Jerzmanowskich była przyznawana w latach 1915–1938 na podstawie testamentu Erazma Jerzmanowskiego, który nakazał utworzyć po śmierci swojej i jego żony Fundację Nagród im. śp. Erazma i Anny Jerzmanowskich. Działalnością fundacji kierowała krakowska Akademia Umiejętności. Fundacja przyznawała nagrody osobom, które przez swoją działalność naukową, artystyczną lub społeczną przyniosły pożytek krajowi. Nagroda zyskała wielki prestiż i uchodziła za „polskiego Nobla”. Nagroda została odnowiona w roku 2009 – w stulecie śmierci Erazma Jerzmanowskiego dzięki staraniom Polskiej Akademii Umiejętności, wsparciu Towarzystwa Przyjaciół Prokocimia im. E. i A. Jerzmanowskich i funduszom Województwa Małopolskiego. Od 2022 roku partnerem Nagrody jest Miasto Kraków. Nagroda pozwala wyróżniać osoby, które – zgodnie z testamentem Erazma Jerzmanowskiego – „przez swe prace literackie, naukowe lub humanitarne dokonywane z pożytkiem dla ojczyznego kraju, potrafił zająć wybitne stanowisko w społeczeństwie polskim”.

Pierwszą laureatką Nagrody po jej wznowieniu została Janina Ochojska-Okońska, dołączając tym samym do grona świetnych poprzedników: kardynała Adama Sapiehy, Henryka Sienkiewicza, Ignacego Paderewskiego i innych. Kolejnymi laureatami odnowionej Nagrody zostali Jerzy Nowosielski, Maciej Grabski, Adam Bielański, Andrzej Zoll, Jerzy Owskiak, Jerzy Limon, ksiądz Adam Boniecki, Krzysztof Penderecki, Anna Dymna, Adolf Juzwenko, siostra Małgorzata Chmielewska.